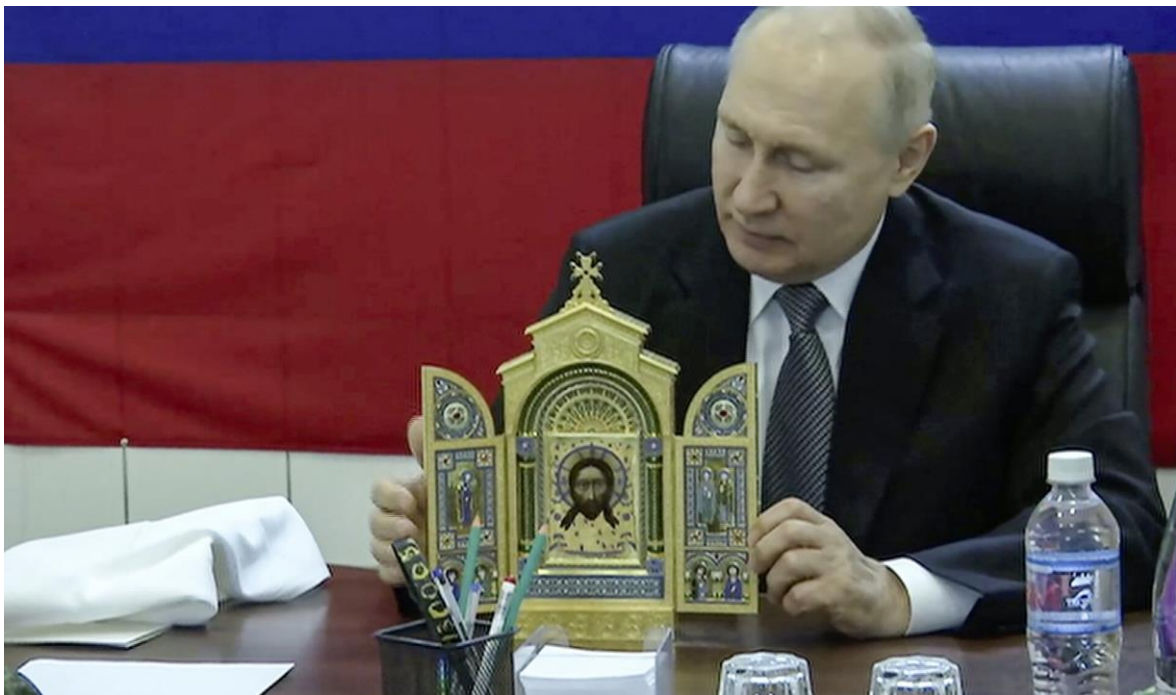

Poetin zet Christus in aan het front voor zijn oorlog voor het 'ene Heilige Rusland'

Door [Jan van Benthem](#), zaterdag 22 april 2023.

Het bezoek van president Poetin aan de commandocentra van het Russische leger in Cherson en Loehansk ging gepaard met ingrijpende wetswijzigingen in Rusland zelf. De 'speciale operatie' krijgt de trekjes van een 'heilige oorlog', met applaus van Peking.

Poetin laat het icoon met de afbeelding van Christus zien, dat hij als geschenk voor de Russische troepen in Oekraïne heeft meegebracht . Beeld Epa/kremlin.ru

Het lijkt Poetin te zijn gelukt. De video die het Kremlin dinsdag naar buiten bracht van zijn bezoek aan twee hoofdkwartieren van de Russische troepen in de Oekraïense regio's Cherson en Loehansk, trok even alle aandacht naar de rol van de Russische president. Hij werd erin neergezet als een betrokken oorlogsleider, die zijn generaals en zijn troepen wil steunen en zich laat informeren over de situatie en hun mening over het verloop van de 'speciale operatie' in Oost-Oekraïne. Met name de in januari nog van zijn positie ontheven maar nu teruggekeerde generaal van de luchtlandingstroepen, Mikhail Joerjevitsj, kreeg van Poetin lof toegezwaaid over het 'zeer gedetailleerde rapport' dat hij had uitgebracht. Maar de meeste aandacht gaat in de verslagen van het staatspersbureau TASS toch naar de replica's van een icoon met een afbeelding van Christus, die Poetin als paasgeschenk voor de troepen had meegebracht. Het icoon met de naam 'Verlosser niet met handen gemaakt' zou een 'canonieke beeld van het gezicht van Jezus Christus' zijn dat op miraculeuze wijze op een doek zou zijn gekomen waarmee Christus zijn gezicht had afgeveegd. Het origineel, dat speciaal was teruggekocht uit een Amerikaanse privécollectie, geldt 'al eeuwenlang als het beschermende icoon van de Russische troepen' en gaat nu naar de kathedraal van de Russische strijdkrachten.

nieuwe wetten

Het past bij wat er in Rusland zelf gebeurde, een beetje verscholen achter de publiciteitsstunt van Poetin. Daar nam de Doema, het Russische parlement, dinsdag de nieuwe basiswet over het Russische staatsburgerschap aan. De wet komt van Poetin en is bedoeld om niet alleen vast te leggen wie er allemaal een burger van de Russische Federatie kunnen worden, maar met name ook wie het burgerschap kunnen verliezen. De paginalange lijst gaat voor ruim de helft over verzet tegen de oorlog die Poetin voert, bijvoorbeeld door weigeren te vechten of door 'publieke acties die erop zijn gericht de inzet van de Russische strijdkrachten in diskrediet te brengen'.

Eind vorige week tekende Poetin nog de nieuwe wetgeving over het oproepen van dienstplichtigen. De wet werd in 23 minuten door het parlement geramd, zo omschrijft de Moscow Times het, ondanks het zeldzame protest van verscheidene Doemaleden dat ze geen tijd hadden gekregen om de tekst ervan goed te lezen. Niet alleen volstaat nu een digitale oproep, maar is het daarna ook voor wie zich niet meldt verboden het land te verlaten, auto te rijden, vastgoed te kopen of te verkopen, leningen af te sluiten of een bedrijf te registreren. 'De nieuwe wet brengt de Digitale Goelag veel, veel dichterbij', schrijft Tatiana Stanovaya van de Carnegie Endowment for International Peace erover. Ontsnappen aan de wil van Poetin is weer een stuk lastiger, zo niet onmogelijk geworden.

aanvallen opgevoerd

De echte boodschap van het icoon en van de nieuwe wetten is dat de oorlog in Oekraïne weer harder zal worden. Dat merkte Oekraïne direct. Rusland heeft de beschietingen met zware artillerie en het aantal luchtaanvallen weer opgevoerd, zei de commandant van de Oekraïense landmacht, generaal Oleksandr Syrskyi, dinsdag in een verklaring. Het tot voor kort door de Russische legerleiding verguisde Wagner huurlingenleger kreeg daarvoor bij TASS een prominente plek. Nadat Wagnereenheden het grootste deel van Bachmoet na maandenlange gevechten in handen hebben gekregen, zouden aanvalsteams nu ook twee gebieden van de stad Artyomovsk hebben 'bevrijd'.

President Poetin bij het bezoek aan het Russische hoofdkwartier in de bezette Oekraïense regio Kherson - beeld ND screenshot

De aanpak door Poetin, met deze religieuze ondertoon via de inzet van het Christusicoon, heeft te maken met de verwachting dat de oorlog nog lang zal duren. Er mag dan geen ruimte zijn om twijfel of kritiek te uiten. Zelfs het vervangen van het woord 'overwinning' door 'vrede' in het sinds eind september binnen de Russisch Orthodoxe kerk verplichte 'Gebed voor het Heilige Rusland' geldt als 'subordinatie'. De Moskouse priester Ioann Koval die dat deed en bad 'Sta op o God, om Uw volk te helpen en ons door Uw macht vrede te schenken', is door patriarch Kirill persoonlijk geschorst. In Rusland mag alleen gebeden worden wat het Kremlin behaagt.

nauwere samenwerking met China

Deze harde aanpak is naar het hart van Poetins vriend, de Chinese president Xi Jinping. Dat bleek onder meer uit de woorden van de minister van Defensie, Li Shangfu, die zondag tot woensdag in Moskou was: 'Onder uw strategische leiderschap en dat van de president van China, ontwikkelen we actieve samenwerking op praktische terreinen.' Dat houdt ook 'militair-technische samenwerking' in, meldt de Chinese staatspers, naast 'strategische militaire oefeningen' met nucleaire eenheden als langeafstandsbommenwerpers en onderzeeërs. Nog tijdens het bezoek van Li hield Rusland zo'n oefening, waarbij TASS aantekende dat die plaatsvond tegen de achtergrond 'van de escalatie rond Taiwan' – de democratische eilandstaat die president Xi bij 'het moederland' wil inlijven. Russische nucleaire bommenwerpers als de TU-95 en de TU-22 die boven de Zee van Ochotsk, de Bering Zee en de Stille Oceaan vlogen, zijn een welkome ondersteuning voor Peking dat beweert dat door het Westen er 'NAVO-achtige militaire mechanismen naar de Azië-Pacificregio worden gebracht'.

oorlog dit jaar niet voorbij

Het bezoek van Poetin aan de troepen in Oekraïne, de religieuze lading die hij daar aan de oorlog gaf, de nauwere samenwerking met China, het zijn allemaal tekenen dat de Russische president voorlopig van geen opgeven of wapenstilstand wil weten. De Britse en Amerikaanse ministers van Defensie Ben Wallace zeiden voorafgaand aan de bijeenkomst van westerse landen die Oekraïne steunen dat de oorlog 'tussen nu en volgend jaar' niet voorbij zal zijn.

Dat maakt die geste van Poetin met dat icoon zo wrang: zijn 'speciale operatie' heeft alleen aan Russische zijde al tot naar schatting 223.000 doden en gewonden geleid. Daarom was dat gebed van Ioann Koval om vrede voor het Russische volk zo terecht. En de actie daartegen laat nog meer dan die toenemende aanvallen op Oekraïense steden zien, hoe onverzettelijk kwaadaardig het karakter van het regime in Moskou is geworden.